

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права
Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Національний університет харчових технологій (Україна)
Hochschule Burgenland. University of Applied Sciences (Австрія)
Jagiellonian University (Польща)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
12 листопада 2025 року

Полтава 2025

потенціал, інтелектуальні ресурси та творчість як ключові чинники розвитку.

Література

1. Карінцева О.І., Литвиненко С.М., Харченко М.О., Ібрагім Х.Ж., Дейнека, А.В., Чорток М.В. Розвиток креативної економіки як провідний напрям цифрових трансформацій: досвід Європи та практика України. *Підприємництво і торгівля*. 2023. №37. С. 27-40. DOI: 10.32782/2522-1256-2023-37-03.

2. Федулова Л.І. Перспективи розвитку креативної економіки в Україні. *Економічний вісник університету*. 2016. №37/1. С. 63-68.

3. Свінцицька О.М., Ткачук В.О. Креативна економіка та креативні індустрії: навч. посібн. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 218 с.

УДК 332:338

Галайда Т.О., старший викладач
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ ЯК НАСЛІДОК СКАСУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСУ

Суттєві зміни чекають на бізнес у час коли здійснюватися перехід від старих законодавчих норм до нових правил в умовах перехідного періоду через скасування Господарського кодексу України.

Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» не лише скасовує Господарський кодекс України (ГКУ), а й суттєво змінює правове поле ведення бізнесу в Україні. Документ набирає чинності через 6 місяців після опублікування (з 28.08 2025р.), а перехідний період триватиме три роки. Скасування ГКУ виключає подвійне регулювання господарської діяльності. Відтепер основним нормативним актом, що визначатиме правила функціонування бізнесу, стане Цивільний кодекс України [1].

Ключовими змінами в діяльності українського бізнес-середовища стануть:

1) Нові підходи до визначення господарської діяльності – вона тепер чітко розмежовується на підприємницьку (прибуткову) та некомерційну (без мети отримання прибутку).

2) Реформування статусу підприємств – змінено підходи до визначення суб'єктів господарювання.

3) Спрощення реєстрації та класифікації підприємств – запроваджені чіткі критерії для розмежування мікро-, малого, середнього та великого підприємництва.

4) Нові правила ліквідації та реорганізації підприємств – чітко визначені процедури перетворення державних і комунальних підприємств у товариства з обмеженою відповідальністю або акціонерні товариства [1].

Перехідний період передбачає шестимісячний строк для прийняття рішень про ліквідацію чи перетворення підприємств. Державні підприємства ліквідуються або перетворюються за рішенням Кабінету Міністрів України, а комунальні підприємства – за рішенням органів місцевого самоврядування. Інвентаризація активів проводиться перед перетворенням, а всі документи (ліцензії, дозволи) залишаються чинними. При цьому майно державних підприємств може бути передано у статутний капітал нових компаній без оцінки.

Державні некомерційні підприємства отримають можливість трансформуватися у державні некомерційні товариства, що дозволить їм продовжувати свою діяльність у новій правовій площині. Комунальні підприємства зможуть бути перетворені на АТ чи ТОВ, де 100% власності належатиме відповідній територіальній громаді. Альтернативою для них також є створення комунальних некомерційних товариств. Спільні комунальні підприємства також пройдуть процедуру перетворення, при цьому, буде збережено пропорційну участь відповідних територіальних громад у статутному капіталі новостворених суб'єктів.

Слід зазначити, що ці механізми мають зробити процес переходу максимально прозорим та контрольованим.

Ризики та наслідки скасування ГКУ представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Аналіз ризиків та наслідків скасування Господарського кодексу для українських підприємств

Ризики	Наслідки
Правова невизначеність. ГКУ містить специфічні норми, які не врегульовані іншими законодавчими актами. Його скасування може призвести до прогалин у правовому регулюванні, що створить період правової невизначеності та викликатиме проблеми для суб'єктів господарювання	Спрощення ведення бізнесу – менше бюрократії, більше можливостей для підприємців
Необхідність реорганізації. Підприємства, які функціонують у формах, передбачених ГКУ, можуть бути змушені змінити організаційно-правову форму. Це потребуватиме додаткових ресурсів та часу на реєстрацію нових юридичних осіб, розробку статутних документів та інші юридичні процедури.	Єдине правове поле – усунення суперечностей між Господарським і Цивільним кодексами.
Втрата специфічних норм. Деякі положення ГКУ, такі як обмеження строку нарахування штрафних санкцій за прострочення	Оптимізація державного сектору – прозора реорганізація комунальних та державних

Ризики	Наслідки
виконання зобов'язання шістьма місяцями, можуть бути втрачені, що вплине на правове регулювання відповідних відносин.	підприємств.
Ризик правової нестабільності. Скасування ГКУ без належної заміни його положень може призвести до правової нестабільності, що є особливо небезпечним під час активної фази російсько-української війни.	Нові можливості для об'єднань бізнесу – ефективніші механізми кооперації та розвитку.
	Ризики для юридичних осіб та підприємств – правова невизначеність, необхідність реорганізації

Таким чином, скасування ГКУ несе значні ризики для юридичних осіб та підприємств, які насамперед, пов'язані з правовою невизначеністю, необхідністю реорганізації та можливими прогалинами у правовому регулюванні. Отже, керівникам підприємств вже сьогодні необхідно оцінити, чи підпадає воно під зміни, підготуватися до перехідного періоду вивчити нові вимоги та адаптувати структуру бізнесу.

Література

1. Скасування Господарського кодексу: ризики для бізнесу чи нові можливості. URL: <https://7eminar.ua/news/4756-likvidaciya-gospodarskogo-kodeksu-riziki-dlya-biznesu-ci-novi-mozlivosti>

УДК 334.012.64:330.341.1(477)

Григор'єва О.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Сучасна соціально-економічна ситуація в Україні вимагає пошуку нових підходів до вирішення суспільно значущих проблем, зокрема у сферах зайнятості, соціальної інтеграції, підтримки вразливих груп населення та сталого розвитку територіальних громад. Одним із ефективних інструментів для цього стає соціальне підприємництво – діяльність, що поєднує соціальну місію з підприємницькими механізмами, тобто соціальне підприємництво – це бізнес, основною метою якого є не тільки прибуток, а й досягнення соціальних ефектів та певна суспільна цінність. Під час повномасштабної війни в Україні соціальне підприємництво набуває нових вимірів, оскільки зростає кількість осіб, що опинилися у складних життєвих ситуаціях, та соціально вразливих